

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomae Młodzianowski Poloni, Societatis Jesu,
Praelectionum Theologicarvm Tomus**

**Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682**

Punct. Difficult. 3. Continuatur idem Examen.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82973)

mii, cujus retributio, ex parte Dei, pertinebit ad aliquam iustitiam latius sumptam.

CONTRA. Tum quia. Expresse Vasq. dicit, tunc videre, & consentire, inducit sine pacto obligationem iustitiæ, quando Dominus more humano, suspicari non potest illud obsequium gratis exhiberi. Tum quia. Universaliter non ex vi promissionis, sed ex vi accepti non gratuite, oritur obligatio merentis: si quis enim pro re alicujus valente 10. promitteret, si promissio non stare, & contra fidelitatem, & contra iustitiam peccaret. Cæterum si solveret, residuum autem 5. non solveret, non peccaret quidem contra promissionem, peccaret tamen contra iustitiam. Ergo obligatio iustitiæ oritur non ex pacto, sed ex re accepta. Tum quia; additum illud Suar. non convincit: multa enim sunt opera nostra non debita Deo, titulo necessitatis, sed honestatis, qualia sunt opera consilii. Ergo, saltem hæc inducerent in Deum obligationem iustitiam ex vi accepti, independentem à pacto, & illa ipsa obligatio, quæ Deo alio titulo debentur, non tollit in illis dignitatem ipsorum ad vitam æternam. Ergo, etiam poterunt obligare Deum ex iustitia: si enim aliquid obfaret, hoc ipso deberent esse talis naturæ, ut etiam tollatur in illis dignitas: nam quoties aliquis accipit ab alio rem sibi debitam, aliquo titulo, nempe misericordiæ, ideo non debet pro illaolvere: quia hoc ipso, quia est illi debita, non manet apud ipsum digna alio pretio, quamvis aliàs digna esset, nisi deberetur.

Punctum Difficultatis 3.

Continuatur idem Examen.

QUARTA RATIO. Ejusdem Vasq. in 1. p. d. 85. n. 28. Creatura Deo comparatur sicut parvulus Patri, servus Domino, inter hos autem iustitia esse non potest. Antecedens probat multis, ex auctoritate Aristotelis 5. Eth. c. 6. & S. Th. 2. 2. q. 57. a. 4.

RESPONDET. Suar. opera nostra, quadam ratione, esse ita nostra, ut non sint Dei, quatenus scil. libera sunt.

CONTRA. Ex eodem Vasq. ibidem. Tum quia. Valor operum nostrorum est ex gratia, quæ à Deo provenit, libertasque est solum fundamentum meriti, nec facimus Deum novo aliquo titulo Dominum nostrarum actionum; & sic, quia filius non potest æqualem honorem deferre patri, constituitur ad hoc virtus à iustitia distincta; ita etiam quia creatura non potest Deo æqualem honorem reddere, non ex iustitia illum reddet. Tum quia, ut urget in 1. 2. d. 102. n. 25. Filius non emancipatus, non potest esse iustus Patri, Deus autem non potest emancipare creaturam. Tum quia. Quando filius non emancipatus excolit agrum Patris, non est di-

gnus pretio, eo quod id v. g. debitum sit, si autem pactum intercessisset, fieret dignum pretio. Jam autem quando nos præstamus opera in obsequium Dei, ante pactum ei offerimus rem dignam vitæ æternæ; præcipue in sententia, quæ rationem meriti non formalizat per acceptionem. Ergo, ex illis operibus induci potest obligatio iustitiæ, ratione dati independentem à pacto, si aliàs illa inter creaturam & Deum dari potest.

5. RATIO. Ejusdem Vasq. quam sic sibi proponit Suar. Opusc. cit. n. 42. Quoties offertur creditori res æqualis debita, debitor satisfacit, & creditor tenetur acceptare, & si hoc facere nolit debitor; evadit liber, consequenter quando creditor acceptat satisfactionem, quæ per se non necessario expellit debitum, nec cogit ad acceptandum, talis satisfactio non est æqualis. Unde inferuntur duo. Christus non satisfecit Deo ex propria iustitia: quia satisfactio Christi formaliter per se ipsum non reddit nos immunes à culpa & reatu pœnæ; aliàs non esset nobis necessaria jam applicatio meritorum Christi, nec potuit Christus, tecluta promissione, obligare Patrem. Inferunt aliud, utrumque hominem iustum, tecluta omni promissione, satisfacere Deo ex iustitia, per opera pœnalia: Quod Argumentum tuius proponit idem Vasq. cit. 1. p. a. n. 38.

RESPONDET 1. Suar. quoad satisfactionem pro pœnâ, & supponit certum esse de fide, mortali peccato remisso quoad culpam, non remitti semper reatum pœnæ temporalis, quod supplicium, licet ex natura rei debeatur peccato; tamen quod in particulari illud supplicium tale sit, pertinet ad ordinationem Dei, tantitas item remanentis reatus pœnæ; potuisset enim Deus majorem contritionem ad plenam remissionem exigere, consequenter erat necessaria ordinatio divina, consentanea quidem ipsis rebus, non tamen existens in ipsis, sine accessu ordinationis divinæ; quo posito. Sic urget Suar. Vel potuit Deus illam pœnam ita taxare ac definire, ut omnino illa luenda esset, nec computari pro altera pœna, quantumvis magna; vel non potuit? si non potuit. Contra erit. Quia ostendi non potest, quod nulla pœna hujus vitæ sit ejusdem rationis, vel æqualis physice cum pœna purgatorii. Ergo, cum pœna hujus vitæ sit iusta, utpote æqualis pœnæ purgatorii, potuit Deus illam solam definire velle, sicut in iudicis etiam humani arbitrio posita est, electio iustæ pœnæ hujus vel illius; spectareque hæc videtur ad universalem providentiam divinam, consequenter in præsentia talia opera non habent vim ex natura rei, sed supposita promissione, solumque potest esse diversitas ex ordinatione divina, nimirum quia Deus nunc statuit, ut pœna purgatorii non esset sola, seu absolute definita, sed sub conditione, nisi hoc

si homo in gratia existens, talem poenam, loco illius, in hac vita susciperet. Nec posset justus sua satisfactoria opera alteri offerre, si ex natura rei sunt satisfactiva, quia nemo potest impedire, quin opera sua in ipso habeant formalem effectum intrinsecum & connaturalem, supposito quod fiant; hinc si operum illorum effectus adeo intrinsecus est, reddere immunem à poena, non poterunt talia opera in satisfactionem pro aliis offerri: quia non possunt ad utrumque simul de condigno valere, & si pendent illa opera ab intentione, pro quonam offerantur, hoc ipso intelligitur totum hunc effectum non esse naturalem, sed moralem, & si potest homo illam satisfactionem ad alium ordinare, multo magis Deus potuisset illa opera ordinare ad cultum sui, alio titulo debitum. Neque valet, si dicas, necessariam quidem esse legem divinam taxantem, sed illà supposità, nullam aliam jam requiri acceptationem: hoc enim ipsum est, quod intenditur, nempe condignitatem inter alia ad tollendum reatum poenae, inclusam in operibus satisfactoriis ex pacto, & lege Dei haberi, & si pactum non praecessisset, potuisset Deus etiam ut iudex, punire talem hominem in purgatorio; & si stante ordinatione divina, haberetur nihilominus condignitas meritorum ad vitam aeternam; cur non etiam ex eadem ordinatione stabit condignitas satisfactionis? solumque erit in hoc differentia, quod in satisfactione, ex parte Dei, nulla sit requisita nova actio sed sola carentia, seu non punitio in igne, in retributione autem est nova actio Dei collativa praemii.

CONTRA ex Vasq. est. In sententia Suar. posita etiam gratia justificationis est necessarius favor Dei, ut à peccati macula purgemur, ergo etiam per illum necessarium erit pactum ad renovationem nostri interiorum, quae per satisfactionem fit. Quod ipsum per hoc aliud principium probat, quia nemo est dignus poena, aut tanta poena sensus ex voluntate Principis, sed ex aliquo facto suo: nam si factum hominis ex se satis non est ad constituendum ipsum dignum, comminatio poenae, non faciet dignum: alioqui, si iudex pro minimo delicto, poenam comminaretur, ille, qui tale peccatum committeret, dignus esset tota illa poenà, quod est absurdum. Tum quia. Sequeretur ex vi allatorum à Suar. principiorum, quod peccator non pateretur dignè poenam illam à Deo statutam, sed pro sola illius voluntate, quod nemo ausit asserere. Tum quia; aut opus ita exhibitum ex natura sua, & ante pactum relinquit hominem dignum, qui puniatur, licet Deus ratione pacti, illum non puniat? aut non relinquit? si relinquit, sequitur non satisfacere dignè pro poena hominem, sed solum intuitu nostri operis non nisi tanquam conditionis, requisitae à Deo, poenam nobis condonari; siquidem opus ipsum ex se di-

gnum non est, remissione poenae, neque voluntate Dei dignum effici potest; si autem non relinquit hominem dignum, qui puniatur, Ergo, opus satisfactorium à nobis exhibitum, ex se, & ante pactum dignum est remissione poenae.

RESPONDET 2. Suar. ad ea, quae adferuntur de satisfactione Christi. Et

DOCET 1. Suar. Fieri posse ut unus reddat alteri rem aequalem, secundum moralem aestimationem, & nihilominus creditor non teneatur ex iustitia acceptare; & ita potest aliquis exigere equum ablatum, & non acceptare pecuniam pro illo; posset item exigere restitutionem honoris, quamvis fingatur illum esse pecunià aequabilem. Unde intelligitur iustitiam interdum non quamcunque aequalitatem exigere, sed quodammodo identitatem. Ita posita pro peccatis nostris aequali satisfactione à Christo, posset adhuc illa satisfactio indigere acceptatione.

DOCET 2. Quamvis actio, per quam redditur aequale per se, interdum non sufficiat ad constituendam aequitatem iustitiae, intercedente novo pacto, constituetur aequitas, idque non propter liberalem remissionem, sed propter novum contractum voluntariè factum; & ita potest aliquis cedere jure ad equum ablatum, factaque conventionem de pretio, fiet aequalitas. Quod ipsum in hoc principium resolvitur. Quoties una res pro alia aequali, secundum moralem aestimationem compensatur, servatur aequitas, etiam si voluntas commutandi, sine ulla obligatione, fiat. Et licet commutationi consentiendo, aliquam gratiam facere videatur, illa tamen non diminuit aequitatem iustitiae, consequenter, nec acceptatio meritorum Christi, facta à Deo, diminuet in illis meritis rationem satisfactionis iustitialis.

DOCET 3. Sicut in allatis exemplis est necessarium pactum, ita longè magis, quando non praecessit debitum, sed de novo constituendum est aliquis debitor iustitiae, per dationem alicujus rei ab alio factam: non interveniente enim pacto, potest unusquisque jus in rem suam retinere, & illud non remittere, etiam pro re alia aequali, hinc etiam ad meritum de condigno, ut in eo intercedat vera iustitia, debet supponi pactum, siquidem, quando homo meretur, non solvit debitum, sed potius constituit alium debitorem.

DOCET 4. Exinde intelligi, quomodo in satisfactione iustorum, multò magis Christi, intercedere possit vera ratio iustitiae, quamvis supponatur pactum: licet enim poenalitatem assumptae aequivalent moraliter satisfationi purgatorii, Deus tamen, non supposito pacto, non obligatur ad hanc commutationem faciendam; supposito tamen pacto, justus verè solvit suum debitum. Exemplificat hoc Suar. Qui habet captivum jure belli, quem ex iusti-

tia non tenetur libertate donare, etiam pretio oblato, si tamen accedat pactum, jam erit obligatio iustitiæ. Neque valet, si dicas, cum quis habet aliquem captivum, ipse Dominus non est læsus ab aliquo, neque illi aliquis debitor est, & consequenter, qui offert pretium pro captivo, non satisfacit pro aliquo debito, vel jure, non inquam valet: nam captivus jure belli servitutem sustinet tanquam pœnam, ratione injuriæ per rebellionem commissæ. Ergo, & supponitur, Dominus læsus, & captivus semper manet debitor.

DOCET 5. Possè esse satisfactionem æqualem in morali valore & æstimatione, non tamen in proportionem ad solvendum debitum, seu pœnam, intervenienteque non nisi pacto, tum primum erit illa satisfactio ex iustitia æqualis, quod etiam contingit in satisfactione Christi.

CONTRA. Ex Vasq. est. Tum quia. Imprimis, tota hæc responsio, non attingit principalem difficultatem tactam ab ipso Vasq. i. p. q. 85. c. 6. Nempe iustam satisfactionem postulare obligationem pro utraq; parte: ex parte debitoris, ut eam exhibeat; ex parte creditoris, ut eam acceptet: si enim iusta est, non potest inæqualitatem ad æqualitatem, & injustitiam ad iustitiam non reducere, quæ obligatio, non debet oriri ex pacto: quia pactum non facit iustam satisfactionem. Tum quia. Immerito supponit Suar. æqualem satisfactionem; secundum æstimationem non sufficere ad constituendam æqualitatem iustitiam: nam si est æqualis satisfactio secundum æstimationem veram, re ipsa æqualis est; ac proinde omnis obligatio satisfaciendi extinguitur, sive illam alter acceptet, sive non. Tum quia. Illud exemplum de Domino equi, qui non contentus pecunia equum ipsum exigit in præsentem non convincit. Ponoq; imprimis compensationem æqualem ex iustitia debitam duplicem esse, alteram debitam ex delicto; alteram debitam ex commutatione, contractu, contingitq; ut hæc posterior, non sit æqualis debito ex delicto; & ita furto equi non est æqualis pecunia pro equo, sed non nisi equus, quando reddi potest: patitur enim injuriam quod rem suam non habeat, cum illam habere possit & velit: accedenteq; consensu creditoris, non satisfit obligationi iustitiæ provenienti ex delicto: nam consensus creditoris non facit satisfactionem æqualem, quæ non fuit æqualis, sed alia ratione cesset obligatio, succedente scilicet alia obligatione ex contractu, cui per illam solutionem rectè satisfieri potest, cessatq; injustitia furti, cum non detineatur equus invito Domino, & incipit iusta commutatio equi pro pecunia; præcipue autem: quia id, quod redditur in compensationem rei ablatae dum res perseverat & manet sub dominio ejus à quo ablata fuit, non habet rationem satisfactionis, sed commutationis: cum ta-

men videatur confundi æqua satisfactio, cum contractu emptionis. Idem sentiendum de satisfactione facienda pro honore vel stupro: quamdiu enim læsus invitus est, & vult sibi honorem, nulla alia satisfactio delicto æqualis censeri debet. Consensu autem inhonorati habitato de compensatione per percuniam, inquit jam novus commutationis contractus. Tum quia; id quod adfertur de redemptione captivi locum non habet. Neque enim pecunia pro captivo oblata habet rationem satisfactionis pro injuria aliqua, sed pretii pro commutatione emptioneque illius. Quamvis autem satisfactio non requiratur consensus partis læsæ: quia necessariò debet acceptari, si iusta sit; tamen contractus utriusq; partis consensum postulat, neque illud pretium habet rationem satisfactionis pro injuria bello illata: Nam jam est vindicta sumpta quosdam occidendo alios in servitutem redigendo, postquam autem suam ille injuriam ultus est, nulla alia debetur nova satisfactio ab illa persona. Tum quia. Ea quæ attulit Suar. de comparatione meritorum nostrorum & satisfactionis Christi, non convincunt. Si enim merita nostra mererentur vitam æternam iustitiam, mererentur per modum commutationis, non satisfactionis, ad commutationem autem non opus est pacto, sed sufficit scientia & consensus in opus; obligareturq; Deus ad dandam gloriam independentem à pacto, si merita essent merita, iusti commutati mutativi. Christi etiam satisfactio pro delictis nostris, si ex se esset iustitialis ante pactum, omnem injustitiam peccati tolleretur. Cumq; hæc satisfactio Christi sit pro delicto, & cum omnis satisfactio pro delicto aut æqualis non est, aut si sit æqualis ante consensum creditoris, prorsus absolvit debitum, fit, ut etiam satisfactio Christi sine ullo pacto foret extinctiva debiti, si iustitialis foret.

Punctum Difficultatis 4.

Quid tandem sentiendum de his Argumentis?

PROPOSUIMUS Argumenta Vasq. solutionesque quas adhibuit Suar. Replicas item Vasq. ad solutiones Suarii, ut ita sub unum intuitum Magistorum horum concertatio caderet. Sed hic perstringendum quid sentiendum sit de robore horum Argumentorum.

Quod ad primum attinet. Duplex ei solutio adhiberi posset. Imprimis concedendo utilitatem extrinsecam Dei, quam Deus percipit ex nostris operibus, licet non percipiat utilitatem intrinsecam; nomine autem utilitatis extrinsecæ venit, quia scilicet, licet Deus æquè sit, quoad sua interna felix, non posita laude & obsequio creaturæ, nihilominus amat illas actiones utpote sui contentivas & ejus energiæ, ut si felicitas Dei penderet ab extrinseco illius cultu & re-